

№ 3

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.
UTKOMMER ALLA ONSDAGAR

23 jan.

Kring riksdagsvalen.

Med anledning av ledande artikeln i Kustbon Nr. 2, vidkommande riksdagsvalen, tillåter jag mig yttra följande:

Jag anser, att svenskarna här i landet borde ha insett, att det icke leder till någonting att inlåta sig i valförbund med partier, där man ändå anses vara en främling. Valförbund förplikta, och därför är det av vikt att hålla sig till sanningen. En riksdag är icke någon maskerad, där man byter kostymer. Visa dig sådan du är, och rösta så som du tänker, skall vara principen. Fjäska icke, men uppträd enligt din övertygelse! Låt bli allt krypande, håll dig värdigt! Låt dig icke förledas genom andras partiintressen!

Det vore slälvklart bäst, om svenskarna vore i stånd att uppträda med egen lista, med säker utsikt att få sin man in i riksdagen; därmed vore saken avgjord med detsamma.

Då detta emellertid kan anses tivelaktigt, och någon anslutning måste väljas, så borde hållningen utvisa, att man håller sig till realiteterna, och det är att man söker förbindelse med den grupp, dit man verkligen hör, dvs. till minoriteternas grupp.

Med gott samvete borde varje svensk kunna säga: Här i landet tillhör jag den gruppen, där måste vår representant uppträda och icke annanstädes. Kan det förenas med vår värdighet att vara en lekball för andra eller att spela teater, där kostymen måste ändras i enlighet med spelet eller regissörens behag? Kan det medgivas, att det vore rätta vägen? Är det

svenskarnas verkliga tänkesätt? Kunna svenskarna rösta för åtgärder, som skulle kunna rikta sig mot deras kyrkor, skolor, kultur etc.? Vad skulle vårt moderland säga, varifrån vi få moraliskt och penningunderstöd, om vi av partiskäl skulle bli tvungna, att rösta mot oss själva? Intag därför den plats, som tillkommer dig, så vet du, att du sitter på rätta platsen; det är bland minoriteterna. Där skall svensken söka anslutning, och det finns också god utsikt till, att därigenom få sin man in i riksdagen, bara alla svenskar hålla tillsammans och rösta utan undan tag och för samma lista, om sådant beslut fattas, och det är nödvändigt. *Erik Gahlnbäck.*

Våra närmaste uppgifter.

II.

Nargöfrågan.

Sommaren 1914, när världskriget utbröt, måste befolkningen på Nargö, inalles 415 personer, på ryska statens befallning lämna sina hus och hem, som de bebott i flera led, i århundraden och dra vind för våg.

Ön förvandlades till en fästning. Befolkningen måste söka sig utkomst på annat håll. Av Nargöborna bosatte sig en del i Reval, några flyttade till Sverige och Finland, och en och annan hamnade på landsbygden här i Estland.

Nargöborna voro till yrket fiskare och sjömän, varför lotsning av fartyg väsentligt bidrog till inkomsterna.

Ryckta från sina små boställen, från sina hem och hus, fick befolkningen slita mycket ont, och

den ringa ersättning, som den ryska staten gav den för deras fädernegårdar, förvandlades under revolutionen till värdelösa sedlar. Så blev ett av våra livskraftigaste estlandssvenska samhällen ödelagt.

När zarväldet under ryska revolutionen kullkastades, väcktes genast frågan om nargösamhällets återupprättande.

Frågan driftades enligt de möjligheter, som kunde utverkas, och under den tyska ockupationstiden här 1918 samt något senare kunde en del familjer återvända till ön, och så finnas f. n. över 200 personer, något över hälften av den förra befolkningen, bosatta där.

Men huru annorlunda ter det sig icke nu på Nargö! Husen tillhöra staten, de förra ägarne få blott tillfälligt använda dem för hyra, arendekontrakten förnyas blott ett år i sänder osv. Flera hus äro även förstörda, och i några hava främmande inflyttat. Flera gånger har frågan väckts hos myndigheterna att säkerställa Nargöbornas framtid, så att de må tillåta att igen mot skälig ersättning bliva ägare, till sina hus samt att de må få sina jordlotter tillbaka, men av olika hinder har frågan ei kunnat lösas.

Nu har svenska representanten framfört frågan till riksdagen och vi hava anledning att tro, att det klarnar i en snar framtid.

H. P.

Våra kvinnor och syföreningarna.

Vi finna, att vårt samhälle har med varje år hunnit något framåt. Vårt förvamlingsväsende, våra sko-

lor, föreningarna — allt har utvecklats i mån av krafter och omständigheter.

Men männe framstegen icke skulle fördubblas, om även kvinnorna skulle taga verksammare del i arbetet genom att bilda syföreningar ute i byarna. Jag tror nämlingen att vi litet varstans i våra bygder ha ledande kvinnor. Det är dem det åligger att var å sin ort sätta i gång med syföreningar.

Det finns orter i Aiboland, där syföreningar kommit till stånd. Där ha kvinnorna utfört välsignelserikt arbete. Dessa syföreningar få icke upphöra efter en vinter eller så, utan en gång startade, böra de hållas vid liv. Arbete och uppgifter ha de mera än tillräckligt.

I Sverge och Finland äro sådana syföreningar av stor betydelse. Det finnes sådana, som under förloppet av tio år ha ihopbragt 15.000 kronor, Sådant meddelades från norra Sverge för några år tillbaka. I ovannämnda länder ha även barnen (söndagsskolbarnen) sina syföreningar. De samla pengar i sina sparbössor, köpa sedan tyg för slantarna. Genom försäljning av förfärdigade plagg bidra de sålunda till missionsverksamheten i hednaländer m. m. — Även våra barn behöva den sortens ideal. —

I "Jultidningen för svenskarna i Estland", som vi nyligen hade nöjet läsa, framhålles vikten av att vårda vår gamla hemslöjd. Må maningen icke förklinga förgäves! Mormor och farmor vandrade 70 à 80 km för att sälja hemmaknipplade spetsar åt fina herrskap från St. Petersburg, vilka voro på sommarnöje i Reval och Hapsal.

Ha vi råd att slösa bort arvet i dådlös likgiltighet? Och våra folkdräkter, — hur är det med dem? Tarva de icke ans och vård? Ni älskar de gamla hemmen, det veta vi nog. Hur skulle annars Aibolandet ha varit det, som det i dag ändå är. Men låt höra av edert arbete då och då! Sådant stärker och enar svenskfolket inbördes. Utom den ekonomiska sidan har ett sådant arbete även direkt kulturell betydelse.

På Vormsö lär det finnas en syförening, ledd av pastorskan Klasson. I Reval ha vi en syförening, som arbetat flitigt redan i elva år, dessutom den livaktiga kvinnoföreningen "Framåt", som

i dagarna firade minnet av sin femåriga tillvaro.

Dessa borde stå som exempel för kvinnor även på andra orter i Aiboland. *Alex. Samberg.*

Bokgåva.

För några dagar sedan hade sv. folkskolan i Reval glädjen att som gåva mottaga c: a 200 böcker av hr. Voldemar Clanman, för vilka här å skolans vägnar frambäres ett uppriktigt tack.

A. Stahl.

Torsdagen den 17 dennes firade damföreningen "Framåt" härstädes minnet av sin femåriga tillvaro med ett trevligt samkväm å Riddarg 3, till vilket även några utomstående voro inbjudna. Vid de prydligt dukade kaffeborden upplivades stämningen och efter kaffet tog den sig uttryck i lekar och skämt. För musiken svarade två grammofoner och ett pianino. Vid kaffebordet redogjorde föreningens ordf. frk. I. Etholén för föreningens tillblivelse för fem år sedan och för föreningens strävanden.

Föreningen "Framåt" har utfört ett beaktansvärt arbete och vi önska på dess fem-årsdag, att den även i framtiden måtte framhärda i samma ihärdiga arbete som hittills och icke förtröttna.

Kurser för sjömän.

Föreningen Svenska Odlingens Vänner anordnar i en snar framtid kurser för sjömän, som önska få skepparediplom. Anmälning bör ske före den 30 januari. Platsen och tiden bestämmas närmare, när anmälningarna ingått till kapten T. Lindström i Hapsal, Metsa tänav 6.

"Tuttan och Ingeborg" . . .

Minnsan, om icke varje revalsvensk skulle ångra sig, som onsdagen den 16 dennes icke hade tillfälle vara med om den sedvanliga teaftonen i svenska skolans lokal här i Reval. Den gången var det fru Margot Kask som med sin organisationsförmåga visade, hur det skall gå till, för att även en enkel teafon kan bli trevlig, underhållande och innehållsrik. Enkel är det synd att

såga. Fick vi icke härligt hembakat tebröd, kaka, bakelser etc., som serverades så rikligt att det gärna skulle tält några flera gäster. Efter tessereringen och trevligt sampråk vid bordet följde programmet. Två små, näpna flick-elever vid svenska skolan sjöngo, instuderade och ackompanjerade av frk. R. Pettersson, så hjärtinnerligt trevligt en duett "Tuttan och Ingeborg". Alla voro stormförtjusta. Icke nog med att kavaljererna i deras egen ålder hade såvrt att hålla sig på sina platser, utan även för oss äldre gick det till hjärtat och applåderades så att det ännu dagen efteråt kändes i händerna. Följden blev att "Tuttan och Ingeborg" voro tungna att taga om sin sång och sen ännu vardera sitt solonummer. Nu följde deklamation av frk. R. Pettersson, som utfördes med kläm och mottogs med hjärtligt bifall. Sedan solosång av frk. D. Pettersson. Härligt klingade A. Slottes vackra visa: "Plocka vill jag skogsviol . . ." och ett par andra sånger.

Nu skulle ni fått se, hur småttingarna tillsammans med ung och gammal klämde till med "Sju vackra flickor i en ring", åtföljd av några andra roliga ringlekar. Pricken på i't satte slutvalsens, i vilken alla voro förtjusta, men så var det också blott en enda. Alla voro nöjda och tacksamma mot organisatören och de medverkande samt begåvo sig hem med A. Slotte's ord i hågen

"Vintergrön och timje
minna mig om vännen min,
och många, många tankar jag
i kransen binder in."

Max.

Odinsholm.

Från Odinsholm meddelas att myndigheterna därstädes byggt ett lider för livräddningsbåten, men att det icke alls finnes någon livräddningsbåt numera, sedan den gamla blev nedskrotad.

Senaste gång odinsholmborna räddade skeppsbrutna, inalles trettiosex personer, måste de använda sina egna fiskebåtar. Det är ju klart, att man med vanliga fiskefarkoster icke kan uthärda så hårt väder som med en modern livräddningsbåt, om man förutsätter, att skeppsbrotten vanligen inträffa just vid hårt väder.

Sälunda finnes en livräddningsstation utmärkt på sjökorten, där det i själva verket icke finnes någon.

Stockholms folkmängd utgjorde vid årsskiftet c:a 480,000 personer.

Marma-verken i Sverge.

Europas största cellulosaafabrik.

Marma-verken i Helsingland, den senast byggda cellulosaafabriken i Sverge, den strösta i sitt slag i Europa och törhända i världen, är nu klar och kommer att på nyåret sättas i gång.

Marma-verkens årsproduktion är 60,000 ton sulfatmassa. En linbana, sammanbindande fabriken med Vallviks hamn, har byggts och är den längsta i sitt slag i Sverige (18,840 meter) med en transportkapacitet av 12 ton i timmen i vardera riktningen. En vattenstation har byggts med tre pumpar med en kapacitet av närmare 5,000 liter i minuten, och fabriken får elektrisk kraft från en kraftstation, som tillhör samma bolag. Fabriksskorstenen är 106 meter hög, den näst högsta i Europa. Vallviks hamn har utbyggts, fördjupats och moderniserats och kan nu emottaga de största fartyg med ett djupgående av ända till 26 fot. Byggnads- och konstruktionskostnaderna för den nya fabriken uppgå till 13,5 miljoner kronor.

Hård vinter i Sydeuropa.

Sträng vinter har rått i södra och mellersta Europa. I Österrike har det starka snöfallet vållat stagnation tågtrafiken. I Wien ha flere såprvagnar urspåret. I Italien har den myckana snön framkallat trafikstockningar i Lombardiet och Venezia. På linjen Triest — Adelberg ha samtliga tåg fastnat i drivorna. Fiume har blivit fullkomligt isolerat från den övriga världen, sedan snöfallet bringat järnvägstrafiken till stagnation och skadat telefon- och telegrafledningarna. I Karst ligger 3 m snö.

Från Madrid telegraferas, att häftiga snöstormar rasa och stark köld råder i hela Spanien. I de norra bergstrakterna tränga vargarna in i byarna och anställa stor förödelse bland boskapen.

Statskupp i Jugoslavien.

Parlamentet upplöst. Konungen enväldig. Konungen har till folket utfärdat en proklamation, vari han framhåller, att den bestående inre politiken icke förverkligar folkets förhoppningar. De blinda politiska lidelserna ha gjort, att parlamentarismen kommit att utgöra ett hinder för varje gagneligt strävande inom staten, och att det börjat framkalla en andlig upplösning och nationell söndring.

Den officiella tidningen offentliggör texten till en lag ang. konungens befogenhet och statens författning, genom vilken laglagstiftningen och verkställande makten övergår till konungen. Lagen stadgar att landet skall vara en ärftlig monarki och konungen skall inneha all befogenhet att föreskriva och utfärda lagar, utnämna ämbetsmän och fastställa militära kommanderingar samt representera landet gentemot främmande makter. Rättskipningen utövas i hela landet i konungens namn.

Hypnotisk förbrytare i Berlin. Polisen i Berlin sysselsätter sig med ett mycket egendomligt fall. En advokat, som åtnjuter det bästa anseende, har under påverkan av en av sina klienter blivit invecklad i dennes bedrägeriaffärer. Under ett besök hos sin juridiske konsulent hypnotiserade han denne till att sätta sitt namn under växlarna. Då det icke fanns täckning för växlarna, gingo dessa till protest, och advokaten häftar nu för beloppen. Den olycklige söker på intet sätt undandraga sig sina förpliktelser. Tvärtom gör han allt för att tillfredaställa kreditörerna. Sälunda har han lovat att så länge han lever, till dem utbetala hälften av sin årliga inkomst.

Vargjakt med aeroplan. Från Minneapolis startade häromdagen en expedition för att idka vargjakt i norra Minnesota. Expeditionen är utrustad med aeroplan och ämmar från luften spana efter vargar för att sedan gå ned på låg höjd och skjuta dem. Staten betalar 15 dollar för varje dödad varg, och visar det sig nu att expeditionen är lönande, är det meningen att fortsätta på den inslagna jaktstigen.

Snömassorna blockera de danska järnvägarna.

Köpenhamn, 16 jan. (F. N. B.) Den våldsamma snöstorm,

som på tisdagen blåste upp över hela landet medförde ett så starkt snöfall att något liknande icke iakttagits på många år. Då stormen fortsatte hela natten och under onsdagens lopp och sammanförde snö i stora drivor har detta förorsakat blockader på alla järnvägslinjer. Köpenhamn var sälunda hela förmiddagen utan järnvägsförbindelse med en stor del av landet.

Den Japanfientliga bojkotten i Kina får allt större utbredning.

Hanka u, 16 jan. (F. N. B.) De kinesiska myndigheterna hava vidtagit åtgärder för att draga bort de kinesiska bevakningstruperna från den japanska koncessionens gränser för att sälunda förebygga möjligheten av att en allvarlig situation uppstode. Den Japanfientliga strejken och bojkotten vinner allt större utbredning, men har numera blivit av rent ekonomisk natur och åtföljes icke längre av några våldshandlingar.

General Booth förklarad oförmögen att sköta ledarskapet.

London, 17 jan. (F. N. B.) Frälsningsarméns höga råd har med 55 röster mot 8 förklarad general Booth oförmögen att längre utöva högsta ledarskapet inom armén.

Influensan härjar.

Enligt meddelanden från Madrid dö 100 personer varje dag. Ungefär $\frac{1}{3}$ av statens tjänstemän ha insjuknat. Flera skolor äro stängda.

Den 20 jan. dog i Stockholm på sjukhus å/f „Kalevipoeg's“ befälhavare kpt. R. Tamm. Kapten Tamm har gjort 298 resor Reval — Stockholm och skulle snart ha kunnat fira ett märkligt jubileum, men liemannen är skoningslös och borttryckte honom från hans arbete. Kapten Tamm har under alla dessa år även varit svenska och estländska regeringarnas kurir, ett uppdrag, som han utförde med stor noggrannhet. Sverges regering förärade honom därför en dyrbar kikare. Den avlidne var mycket omtyckt även av passagerarna och populär samt behärskade även svenska.

700 utbrott.

Från Batavia (på Java) meddelas: Vulkanen Krakatau's verksamhet blir allt våldsammare. Un-

der de senaste 24 timmarna ägde tätt på varandra följande 700 utbrott rum. Flera av dessa nådde en höjd av 1000 meter.

Under havet Kring vulkanen höres ett olycks bådande dunder.

F I S K A R E !

ANVÄNDER NI I EDRA MOTOR-
BÅTAR ESTNISK MOTORBRÄNSLE?

Om ej, så försök estnisk

TRAKTORBENSIN
(för petroleummotorer)

DÄRIGENOM SPARAR NI PENGAR,
ty den är billig, kraftigare och mera ekonomisk än petroleum

Estländska Oljeskifferkonsortiet

Tõnismägi I. TALLINN Telefon 16

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:

S. Karja tän. 9.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningskola

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt ur-
jul av Västena spetsar. Motiv och Kragar. Be-
ställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten
expedieras omgående.

BILJETTER med tåg och båt i hela världen
SOVPLÅTSBILJETTER

Hjälp och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS-
FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING

A.-B. Nordisk Resebureau
Göteborg — Stockholm — Malmö

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlkeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

alla variationer erhållas hos varje blomster-
handlare i riket

Betald annonsplats

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa
sig till över

över hundra millioner cent.

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder

egendom medan tid är!

SHELL

BENSIN OCH
SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B

SVEABLÄNDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

STORA HOTELLET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.

Post-telegram- & telefonadress: Stora Hotellet.
Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50
bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbel
rum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag fr
3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl

Aktiebolaget

GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar,
Vadmal och Korderoj.

Goda kvalitéer och billiga priser.

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.

Huvuakontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
i Jönköping, Huskvrana, Norrahammar, Små-
lands Taberg.

SVEDALA

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränlekrossar för torv, koks och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul,
Skottkärrshjul,
Kokillgods,
Stålgjutgods.

Aktiebolaget

Abjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNNSON

Postkast 38 REVAL Telef. 1536

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

NORRKÖPINGS APOTEKARES MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874

Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik
Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,
NORRKÖPING

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA,
EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92
Kakelugnar, Öppna spisar Väggbeklädnads-
plattor Keramik, Mur- & Taktegel Glasera.
Fasadtegel Dräneringsrör.